

Aan de informateur
Mevrouw M.I. Hamer
P/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Leiden, 27 mei 2021

Betreft: Versterk kinderrechten in het formatieproces

Geachte mevrouw Hamer,

Als informateur heeft u in deze uitzonderlijke tijden een belangrijke opdracht. De opdracht om bij te dragen aan de politiek-bestuurlijke stabiliteit in ons land en de vorming van een kabinet dat voortvarend aan de slag zal gaan met grote maatschappelijke opgaven. De opgaven zijn groot én complex. De omstandigheden waarin wij leven als gevolg van het coronavirus vergroten de urgentie om met een blik op de toekomst ook nu de goede maatregelen te nemen. Maatregelen waarbij de belangen van het kind centraal worden gesteld.

In mijn rol als voorzitter van het Kinderrechtencollectief* wil ik u vragen om de positie van kinderen (van 0 tot 18 jaar) in ons land te agenderen tijdens het formatieproces. U heeft daarin vorige week al een belangrijke eerste stap gezet door jongeren en studenten uit te nodigen om met u mee te denken over het kabinetsbeleid voor de komende jaren. Hiermee geeft u invulling aan artikel 12 van het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind (IVRK): het recht om gehoord te worden en naar geluisterd te worden in alle aangelegenheden die het kind betreffen.

In deze brief vraag ik u namens vele organisaties die zich inzetten voor kinderen en jongeren, extra aandacht voor een aantal onderwerpen die essentieel zijn voor het versterken van kinderrechten in ons land en de kinderen die opgroeien in het Caribisch deel van ons Koninkrijk.

1. Minister van Jeugd met een duidelijke portefeuille en middelen

In de eerste plaats bevelen wij u aan om in de formatiebesprekingen de benoeming van een minister van Jeugd aan de orde te stellen. We zien dat de gevolgen van de maatregelen ter bestrijding van het coronavirus voor kinderen en vooral kinderen in een kwetsbare situatie, zeer groot zijn. Er is als het ware een vergrootglas gelegd op de bestaande kwetsbaarheden en de verschillen in de leefsituaties van kinderen zijn groter geworden. Dat blijkt uit diverse onderzoeken, waaronder die van UNICEF Nederland [‘Coronacrisis en kinderen en jongeren in Nederland’ \(28 mei 2020\)](#).

Wij missen in ons land een sterke kinderrechtenstrategie die ervoor zorgt dat bij het formuleren van nieuw beleid of het nemen van besluiten zoals in de (ministerraad in de) coronacrisis, het belang van kinderen centraal wordt gesteld. Vanuit het Kinderrechtencollectief zijn wij graag bereid met het Rijk, in navolging van de Europese kinderrechtenstrategie, een nationale kinderrechtenstrategie te ontwikkelen.

KinderrechtenCollectief

Tijdens het debat in de Tweede Kamer op 4 februari 2021 is door de Tweede Kamer een motie aangenomen waarin de regering is verzocht voor 1 juni 2021 (in overleg met jongeren, deskundigen, zorgverleners, wethouders Jeugd en gemeenten) tot een Deltaplan Jeugd te komen. Ook deze duidelijke oproep rechtvaardigt de noodzaak van een Minister van Jeugd. Het slagen van een Deltaplan kan alleen als de samenwerking tussen departementen wordt gecoördineerd en geregisseerd en er samenhang wordt gerealiseerd met het 'Nationaal Programma voor Onderwijs: steunprogramma voor herstel en perspectief'. Naast onderwijs zullen ook maatregelen genomen moeten worden die van belang zijn voor de gehele ontwikkeling van kinderen, zoals (mentale) gezondheid, veiligheid, cultuur en sport. Omdat meerdere ministeries verantwoordelijk zijn voor het beleid dat van invloed is op kinderen en jongeren en het Deltaplan Jeugd en het Nationaal Programma voor Onderwijs ook mogelijk in samenwerking met de decentrale overheden uitgevoerd zullen moeten worden, pleiten wij voor een duidelijke overkoepelende verantwoordelijkheid en een invloedrijke bewindspersoon in het kabinet.

2. Doorwerking Internationaal Verdrag van het Rechten van het Kind in Nederland

Na ondertekening van het IVRK zien we dat de doorwerking van dit belangrijke verdrag op onderdelen helaas tekortschiet. Daarom pleiten we voor een betere doorwerking van het IVRK in onze nationale rechtsorde. Dat is in het belang van onze democratische rechtsstaat en voor het waarborgen van de rechten van kinderen. In dit kader doen wij twee belangrijke concrete aanbevelingen:

a. Intrekken voorbehoud op artikel 26 van het Kinderrechtenverdrag

Wij zien in ons land dat ondanks vele inspanningen de kansenongelijkheid onder kinderen groot is en deze ongelijkheid mede door de coronacrisis groter is geworden. De Nederlandse staat heeft bij de ondertekening van het IVRK als enige land ter wereld een voorbehoud gemaakt op artikel 26 van het Kinderrechtenverdrag. Dit artikel geeft kinderen het recht op voorzieningen voor sociale zekerheid, een financiële bijdrage en zorg die de overheid geeft aan mensen als zij hulp en ondersteuning nodig hebben. Door het voorbehoud hebben kinderen in Nederland geen rechtstreekse toegang tot voorzieningen. Het rapport '[Ongekend onrecht](#)' van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag laat zien dat de redeneerlijn 'kinderen in Nederland hebben via hun ouders/verzorgers toegang tot sociale voorzieningen' helaas geen garantie geeft tot toegang op sociale zekerheid. Ook laat het zien welke impact fouten van de overheid hebben voor burgers, ook voor de kinderen van de gedupeerde ouders. Wij pleiten daarom om het gemaakte voorbehoud op artikel 26 van het IVRK in te trekken zodat kinderen rechtstreeks toegang krijgen tot de voorzieningen waarop zij recht hebben.

b. Klachtenregeling en toegang tot beroep bij het VN-Kinderrechtencomité

Ondanks eerdere aanbevelingen van de Kinderombudsman en het Kinderrechtencollectief heeft Nederland het derde Facultatieve Protocol van het IVRK niet ondertekend. Het derde Facultatieve Protocol biedt kinderen tot 18 jaar een klachtenregeling met de mogelijkheid om te klagen bij het VN-Kinderrechtencomité, individueel of groepsgewijs, indien alle mogelijkheden in het land van herkomst zijn uitgeput. Helaas heeft Nederland dit protocol nog niet ondertekend, in tegenstelling tot vele andere landen. Ter versterking van de kinderrechten in ons land en onze democratische rechtsstaat willen wij u vragen om dit onderwerp te agenderen met de formerende partijen. Het is van groot belang dat kinderen hun klachten over de schendingen van hun rechten kunnen indienen bij het VN-Kinderrechtencomité.

KinderrechtenCollectief

3. Voldoende financiële middelen voor gemeenten ten behoeve van kinderen en jongeren

De gemeenten hebben sinds de decentralisaties in het sociaal domein in 2015 en met name de Jeugdwet, een grote rol bij de naleving van kinderrechten. Tegelijkertijd is gebleken dat gemeenten structureel onvoldoende middelen hebben gekregen bij de decentralisatie van de Jeugdwet om hun taken goed uit te voeren. Dat is aangetoond in het [onderzoek](#) dat door AEF is uitgevoerd in opdracht van het Rijk en de VNG. Om op adequate wijze aan hun verplichtingen te kunnen voldoen moeten gemeenten op korte termijn beschikken over voldoende middelen. We signaleren dat de huidige situatie onhoudbaar is en vragen u op zeer korte termijn met de VNG tot een goede oplossing te komen voor de financiële tekorten bij gemeenten voor jeugdzorg met als resultaat dat gemeenten op zeer korte termijn over de benodigde middelen kunnen beschikken.

Samenvattend pleiten wij in deze brief voor:

- Een Minister van Jeugd met een duidelijke opdracht om de rechten van kinderen en jongeren te versterken (middels een kinderrechtenstrategie) en middelen (een vakminister met portefeuille);
- Naleving van het VN-Kinderrechtenverdrag inclusief opheffen voorbehouden en ratificeren derde Facultatief Protocol;
- Voldoende financiële middelen voor gemeenten ten behoeve van Jeugdzorg zoals vastgesteld in het onderzoek van AEF.

Het Kinderrechtencollectief rapporteert eens per vijf jaar aan het VN-Kinderrechtencomité over de naleving van het VN-Kinderrechtenverdrag in Nederland. Op 30 april 2021 overhandigden wij [onze rapportage](#) als reactie op het staatsrapport aan de demissionaire staatssecretaris Paul Blokhuis. In deze rapportage, die tot stand is gekomen met input van meer dan 140 (jongeren)organisaties en kennisinstituten, gaan we breder in op de kinderrechtsituatie in ons land.

Graag ben ik bereid om deze brief ook persoonlijk aan u toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Huri Sahin,

Voorzitter Kinderrechtencollectief

Over het Kinderrechtencollectief

Het Kinderrechtencollectief is een coalitie van kinderrechtenorganisaties die zich inzet voor en toeziet op de naleving van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van Het Kind op nationaal en lokaal niveau. Het Kinderrechtencollectief is opgericht in hetzelfde jaar (1995) waarin Nederland het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van Het Kind heeft ondertekend. Kernleden zijn: Defence for Children, Nationale Jeugdraad (NJR), Save the Children, Stichting Kinderpostzegels, Terre des Hommes, UNICEF Nederland en vele andere partners met als adviseur het Nederlands Jeugdinstituut. www.kinderrechten.nl